

**WARUNKI OBROTU DLA PRAW MAJĄTKOWYCH DO ŚWIADECTW
POCHODZENIA DLA ENERGII WYPRODUKOWANEJ W
ODNAWIALNYCH ŹRÓDŁACH ENERGII**

Tekst jednolity

*zatwierdzony uchwałą Rady Nadzorczej Nr79/15/IV/09 z dnia 8.09.2009 roku.
Warunki obrotu wchodzi w życie z dniem 29.09.2009r.*

Wykaz terminów i skrótów użytych w tekście.

- Bank Rozliczeniowy – bank prowadzący rachunki finansowe uczestników, w którym wykonywane są rozliczenia finansowe transakcji.
- Członek Giełdy – podmiot, który zawarł z Giełdą umowę o członkostwo i został dopuszczony do działania przez Zarząd Giełdy na RPM w zakresie Praw Majątkowych wynikających ze Świadczeń Pochodzenia dla energii elektrycznej wyprodukowanej w Odnawialnym Źródle Energii.
- Członek Rejestru – podmiot posiadający konto ewidencyjne w Rejestrze Świadczeń Pochodzenia.
- DN- Departament Notowań Giełdy.
- Dzień Dostawy – dzień, w którym Prawo majątkowe zakontraktowane na RPM w Dniu Obrotu i wynikające z niego Świadczenie Pochodzenia, zostanie zarejestrowane na koncie ewidencyjnym w Rejestrze.
- Dzień Obrotu – dzień, kiedy odbywa się sesja RPM lub dzień akceptacji transakcji pozasesyjnych.
- Dzień T – dzień zawarcia transakcji.
- Giełda – Towarowa Giełda Energii S.A.
- Niepubliczna Strona Internetowa – strona internetowa dostępna tylko dla danego Członka Giełdy i dla Giełdy.
- OZE - Odnawialne Źródło Energii .
- Prawo Energetyczne – ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (j.t. Dz. U. z 2006 r. Nr 89; poz. 625; z późn. zm.).
- Prawa majątkowe – zbywalne i stanowiące towar giełdowy prawa wynikające ze Świadczeń Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii.
- Rachunek kupna – rachunek otwarty przez Członka Giełdy w Banku Rozliczeniowym do rozliczenia transakcji zawartych na RDN, RPM, RUE, RTEE i RTF.
- Raport Rozliczeniowy – raport dostępny w Systemie Informatycznym Giełdy zawierający saldo wartości netto zawartych transakcji dla dnia wykonania kontraktu.
- RDN – Rynek Dnia Następnego, prowadzony przez Giełdę.
- Regulamin Giełdy – Regulamin Towarowej Giełdy Energii S.A.
- Rejestr – RŚP - Rejestr Świadczeń Pochodzenia oraz wynikających z nich Praw majątkowych prowadzony przez Towarową Giełdę Energii S.A.
- RPM – Rynek Praw Majątkowych prowadzony przez Giełdę.
- RTEE – Rynek Terminowy Energii Elektrycznej, prowadzony przez Giełdę.
- RTF – Rynek Terminowy Finansowy, prowadzony przez Giełdę.
- RUE – Rynek Uprawnień do Emisji prowadzony przez Giełdę.
- System Informatyczny Giełdy – zespół urządzeń i oprogramowania, w szczególności wyspecjalizowany program komputerowy, za pośrednictwem, którego odbywa się obrót na RPM.
- System informatyczny rejestru – system Rejestru Świadczeń Pochodzenia służący do prowadzenia rejestru Praw majątkowych.
- Świadczenie Pochodzenia – potwierdzenie wytworzenia energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii wydawane przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.
- Tabela zleceń – uporządkowane zestawienie zleceń kupna i sprzedaży.
- TPNR – Transakcja pozasesyjna nierozliczana.
- TPR – Transakcja pozasesyjna rozliczana.
- Transakcja – umowa sprzedaży Praw majątkowych zawarta między Członkami Giełdy na RPM.

- Transakcja pozasesyjna – umowa sprzedaży Praw majątkowych zawarta między Członkami Giełdy poza sesją RPM.
- Tydzień Rozliczeniowy – okres obejmujący Dni Obrotu od poniedziałku (włącznie) do następującej po nim niedzieli (włącznie).
- URE - Urząd Regulacji Energetyki .
- Ustawa o Podatku Akcyzowym – ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2009; Nr 3; poz. 11).
- Warunki obrotu – niniejsze „Warunki obrotu dla Praw Majątkowych do Świadectw Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii”.
- Zlecenie – złożona przez Członka Giełdy oferta kupna lub sprzedaży Praw majątkowych na RPM.

Spis treści

WYKAZ TERMINÓW I SKRÓTÓW UŻYTYCH W TEKŚCIE.....	2
1. WSTĘP.....	5
1.1. OZNACZENIE RODZAJU PRAW MAJĄTKOWYCH.	5
1.2. TERMIN ROZPOCZĘCIA OBROTU PRAWAMI MAJĄTKOWYMI LUB SPOSÓB JEGO USTALENIA.	5
1.3. TERMINY PROWADZENIA OBROTU PRAWAMI MAJĄTKOWYMI.....	5
1.4. INFORMACJA O MIEJSCU ZAMIESZCZENIA W WARUNKACH OBROTU PUNKTU "CZYNNIKI RYZYKA".	5
1.5. DATA SPORZĄDZENIA WARUNKÓW OBROTU.	5
1.6. OKREŚLENIE MIEJSC, FORM I TERMINÓW PUBLICZNEGO UDOSTĘPNIANIA WARUNKÓW OBROTU.	6
2. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA INFORMACJE ZAWARTE W WARUNKACH OBROTU.....	7
2.1. FIRMA ORAZ SIEDZIBA I ADRES SPORZĄDZAJĄCEGO ROZDZIAŁY 1 – 4 WARUNKÓW OBROTU ORAZ ZAŁĄCZNIK NR 1 - 3 DO WARUNKÓW OBROTU.....	7
2.2. OSOBY DZIAŁAJĄCE W IMIENIU GIEŁDY.....	7
2.3. OŚWIADCZENIA O ODPOWIEDZIALNOŚCI OSÓB WYMIENIONYCH W PKT. 2.2.....	7
3. DANE O WARUNKACH OBROTU PRAWAMI MAJĄTKOWYMI	7
3.1. OPIS CZYNNIKÓW RYZYKA DLA NABYWCÓW LUB SPRZEDAWCÓW PRAW MAJĄTKOWYCH.	7
3.2. WARUNKI, JAKIE POWINNI SPEŁNIAĆ NABYWCY I SPRZEDAWCY PRAW MAJĄTKOWYCH.....	8
3.3. UPRAWNIENIA I OBOWIĄZKI WYNIKAJĄCE Z ZAWIERANIA TRANSAKCJI, KTÓRYCH PRZEDMIOTEM SĄ PRAWA MAJĄTKOWE.....	8
3.4. TERMINY NOTOWANIA I WYGASANIA PRAW MAJĄTKOWYCH.....	8
3.5. REALIZACJA TRANSAKCJI ZAWIERANYCH NA RPM.	8
3.6. DOPUSZCZENIE I WPROWADZENIE PRAW MAJĄTKOWYCH DO OBROTU GIEŁDOWEGO.	8
3.7. TRANSAKCJE GIEŁDOWE I TERMINY SKŁADANIA ZLECEŃ NA RPM.	8
3.8. PODSTAWOWE ZASADY OBROTU PRAWAMI MAJĄTKOWYMI NA SESJI RPM W SYSTEMIE KURSU JEDNOLITEGO I W SYSTEMIE NOTOWAŃ CIĄGLYCH.....	9
3.9. ZASADY OBROTU PRAWAMI MAJĄTKOWYMI NA RPM POPRZEZ ZAWIERANIE TRANSAKCJI POZASESYJNYCH.	14
3.10. TRYB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU BRAKU DOSTATECZNEJ ILOŚCI PRAW MAJĄTKOWYCH NA KONCIE CZŁONKA REJESTRU.	16
3.11. TRYB DOKONYWANIA ZMIAN ZASAD OBROTU.	17
4. INDEKS NA RYNKU PRAW MAJĄTKOWYCH.....	17
ZAŁĄCZNIK NR 1. WARUNKI ROZLICZANIA PRAW MAJĄTKOWYCH I SPOSÓB ZABEZPIECZANIA ZAWIERANYCH TRANSAKCJI.....	19
1. POSTANOWIENIA OGÓLNE.....	19
2. ROZRACHUNKI BIEŻĄCE.	19
3. ROZLICZENIA FINANSOWE.	20
4. HARMONOGRAM ROZLICZEŃ.	20
5. ZABEZPIECZENIA ROZLICZEŃ TRANSAKCJI.	21
6. BANK ROZLICZENIOWY.	23
ZAŁĄCZNIK NR 2. SPECYFIKACJĄ KONTRAKTU NA PRAWA MAJĄTKOWE DLA ENERGII WYPRODUKOWANEJ W OZE, KTÓREJ OKRES PRODUKCJI ROZPOCZĄŁ SIĘ DO DNIA 28 LUTEGO 2009 R.....	24
ZAŁĄCZNIK NR 3. SPECYFIKACJĄ KONTRAKTU NA PRAWA MAJĄTKOWE DLA ENERGII WYPRODUKOWANEJ W OZE, KTÓREJ OKRES PRODUKCJI ROZPOCZĄŁ SIĘ OD DNIA 1 MARCA 2009 R.	25
ZAŁĄCZNIK NR 4. FORMULARZ ZGŁOSZENIA ZLECENIA.....	26

1. Wstęp.

1.1. Oznaczenie rodzaju Praw majątkowych.

Prawa majątkowe wynikające ze Świadczeń Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii są towarem giełdowym. Prawa majątkowe są wystawiane na podstawie Świadczeń Pochodzenia wydanych przez Prezesa URE zaświadczających, iż energia objęta Świadczeniem Pochodzenia została wyprodukowana w OZE.

Prawa majątkowe powstają z chwilą zapisania Świadczeń Pochodzenia na koncie ewidencyjnym podmiotu, któremu przysługują. Ilość Praw majątkowych odpowiada ilości energii wykazanej w danym Świadczeniu Pochodzenia. Prawa majątkowe są przypisane Świadczeniom Pochodzenia, z których wynikają.

Prawa majątkowe występują w formie zdematerializowanej, w postaci zapisu elektronicznego w systemie ewidencyjnym Rejestru.

Prawa majątkowe są instrumentem bezterminowym, które wygasają w przypadku umorzenia Świadczenia Pochodzenia, z którego wynikają. Umorzenie Świadczenia Pochodzenia może być dokonane w całości albo w części. Umorzenie Świadczenia Pochodzenia powoduje wygaśnięcie wszystkich lub części Praw majątkowych z niego wynikających. Zakres uprawnień, które mogą być realizowane po umorzeniu Świadczenia Pochodzenia, określają obowiązujące przepisy prawa, w tym Prawa Energetycznego i Ustawy o Podatku Akcyzowym. Zaleca się, aby rozstrzygnięcia problemów związanych z ich realizacją powierzyć wyspecjalizowanym doradcom.

Obrót Prawami majątkowymi odbywa się na rynku giełdowym w trakcie trwania sesji, jak również po za nią, w formie transakcji pozasesyjnych.

1.2. Termin rozpoczęcia obrotu Prawami majątkowymi lub sposób jego ustalenia.

Termin rozpoczęcia obrotu Prawami majątkowymi następuje z chwilą zapisania ich na koncie ewidencyjnym Członka Rejestru, któremu one przysługują.

1.3. Terminy prowadzenia obrotu Prawami majątkowymi.

Prawa majątkowe są instrumentem bezterminowym i są notowane od chwili wprowadzenia ich do obrotu do momentu dokonania ich blokady, w związku z zamiarem umorzenia Świadczenia Pochodzenia, z którego wynikają.

1.4. Informacja o miejscu zamieszczenia w Warunkach obrotu punktu "czynniki ryzyka".

Opis czynników ryzyka dla nabywców lub sprzedawców Praw majątkowych został zamieszczony w pkt 3.1. Warunków obrotu. Osoby dokonujące obrotu Prawami majątkowymi powinny dokonać szczególnej analizy treści tego punktu.

1.5. Data sporządzenia Warunków obrotu.

Niniejsze Warunki obrotu zostały sporządzone w dniu 19 grudnia 2005 r.

1.6. Określenie miejsc, form i terminów publicznego udostępniania Warunków obrotu.

Warunki obrotu udostępniane są, co najmniej na 7 dni przed rozpoczęciem obrotu Prawami majątkowymi w siedzibie Giełdy oraz na jej stronach internetowych, a także w domach maklerskich pośredniczących w obrocie Prawami majątkowymi.

2. Osoby odpowiedzialne za informacje zawarte w Warunkach obrotu.

2.1. Firma oraz siedziba i adres sporządzającego Rozdziały 1 – 4 Warunków obrotu oraz Załącznik nr 1 - 3 do Warunków obrotu.

Firma : Towarowa Giełda Energii S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Poleczki 23 bud. H, 02-822 Warszawa
Numery telekomunikacyjne :
Telefon: +48 22 341 99 12
Fax: +48 22 341 99 10
Adres poczty elektronicznej: polpx@polpx.pl
Adres strony Internetu: <http://www.polpx.pl>

2.2. Osoby działające w imieniu Giełdy

Grzegorz Onichimowski - Prezes Zarządu
Dariusz Bliźniak - Wiceprezes Zarządu
Ireneusz Łazor - Wiceprezes Zarządu

Osoby te są odpowiedzialne za wszystkie informacje zawarte w Rozdziałach 1 – 4 Warunków obrotu i w Załącznikach nr 1 - 2 do Warunków obrotu.

2.3. Oświadczenia o odpowiedzialności osób wymienionych w pkt. 2.2.

Oświadczamy, że informacje zawarte w Rozdziałach 1 – 4 Warunków obrotu i Załącznikach nr 1 - 2 do Warunków obrotu są prawdziwe i rzetelne oraz nie pomijają żadnych faktów ani okoliczności, których ujawnienie jest wymagane przepisami prawa.

Grzegorz Onichimowski	Dariusz Bliźniak	Ireneusz Łazor
Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu

3. Dane o Warunkach Obrotu Prawami Majątkowymi

3.1. Opis czynników ryzyka dla nabywców lub sprzedawców Praw majątkowych.

3.8.1. Informacje ogólne

Wszelkie decyzje inwestycyjne powinny być podejmowane na podstawie odpowiedniej znajomości mechanizmów regulujących obrót Prawami majątkowymi do Świadectw Pochodzenia oraz ze świadomością występowania ryzyka specyficznego dla tych instrumentów.

Giełda nie ponosi żadnej odpowiedzialności z tytułu ryzyka inwestycyjnego wynikającego z obrotu Prawami majątkowymi.

3.8.2. Ryzyko rynkowe.

Ryzyko rynkowe związane jest ze zmianą kursów Praw majątkowych.

3.8.3. Ryzyko płynności.

Na RPM mogą wystąpić trudności w zawarciu transakcji o znacznym wolumenie lub zawarcie takiej transakcji może niekorzystnie wpłynąć na poziom kursów rynkowych.

3.2. Warunki, jakie powinni spełniać nabywcy i sprzedawcy Praw majątkowych.

Nabywcami i sprzedawcami Praw majątkowych mogą być osoby, będące uczestnikami obrotu na RPM prowadzonym przez Giełdę - Członkowie Giełdy dopuszczeni do działania na RPM zgodnie z Regulaminem Giełdy oraz osoby działające za pośrednictwem Członka Giełdy. Uczestnicy obrotu na RPM muszą być członkami Rejestru.

3.3. Uprawnienia i obowiązki wynikające z zawierania transakcji, których przedmiotem są Prawa majątkowe.

Prawa majątkowe są przedmiotem obrotu na RPM prowadzonym przez Giełdę. Uprawnienia i obowiązki wynikające z zawartych na RPM transakcji ustala się jako należności i zobowiązania poszczególnych Członków Giełdy realizujących transakcje. Członek Giełdy realizujący transakcje sprzedaży jest zobowiązany do dostarczenia odpowiedniej liczby Praw majątkowych. Członek Giełdy zawierający transakcję sprzedaży na rachunek klienta odpowiada za pokrycie tego zlecenia na koncie klienta w RŚP. Członek Giełdy realizujący transakcje kupna jest zobowiązany do dokonania zapłaty za dostarczoną ilość Praw majątkowych.

Wykonanie zawartej na Giełdzie umowy następuje poprzez rozliczenie pieniężne oraz poprzez zmianę stanu posiadania Praw majątkowych na koncie ewidencyjnym w Rejestrze.

3.4. Terminy notowania i wygasania Praw majątkowych.

Prawa majątkowe są przedmiotem obrotu na RPM od dnia ich wprowadzenia do obrotu do dnia wystąpienia Członka Rejestru z wnioskiem o dokonanie blokady Praw majątkowych w związku z zamiarem umorzenia Świadczeń Pochodzenia, z których wynikają te prawa. Prawa majątkowe wygasają z chwilą umorzenia Świadczeń Pochodzenia, z których wynikają.

3.5. Realizacja transakcji zawieranych na RPM.

Realizacja transakcji zawartych na RPM następuje poprzez zmianę stanu posiadania Praw majątkowych na kontach ewidencyjnych w Rejestrze.

3.6. Dopuszczenie i wprowadzenie Praw majątkowych do obrotu giełdowego.

Dopuszczenie i wprowadzenie Praw majątkowych do obrotu giełdowego na RPM następuje z chwilą ich zarejestrowania na koncie ewidencyjnym Członka Rejestru, pod warunkiem wcześniejszego zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą Giełdy Specyfikacji Praw majątkowych oraz Warunków Obrotu.

3.7. Transakcje giełdowe i terminy składania zleceń na RPM.

Prawo do zawierania transakcji mają wyłącznie Członkowie Giełdy dopuszczeni przez Zarząd Giełdy do obrotu na RPM, którzy są jednocześnie Członkami Rejestru. Zlecenia na RPM można składać zgodnie z „Kalendarzem składania zleceń i notowań Praw majątkowych do Świadczeń Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii” każdego dnia roboczego w godzinach od 9:30 do 15:00 z zastrzeżeniem pkt.3.8.4. i pkt. 3.9.2.

3.8. Podstawowe zasady obrotu Prawami majątkowymi na sesji RPM w systemie kursu jednolitego i w systemie notowań ciągłych.

3.8.1. Obrót na RPM.

Obrót na RPM prowadzony jest na instrumencie odpowiadającym kontraktowi określone w specyfikacji (zał. nr 2 i zał. nr 3), w którym Dzień Obrotu jest równy Dniu Dostawy.

3.8.2. Notowanie Praw majątkowych.

W zależności od terminu wytworzenia energii elektrycznej, określonego w Świadectwie Pochodzenia, Prawa majątkowe będą notowane odrębnie w dwóch następujących liniach notowań:

a) Prawa majątkowe wynikające ze Świadectw Pochodzenia dla energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii **w okresie do dnia 28 lutego 2009 r. (włącznie)** - odpowiadają kontraktowi określone w Załączniku nr 2.

b) Prawa majątkowe wynikające ze Świadectw Pochodzenia dla energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii w okresie **od dnia 1 marca 2009 r. (włącznie)** – odpowiadają kontraktowi określone w Załączniku nr 3.

W przypadku Świadectw Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii w okresie, który rozpoczął się przed 1 marca 2009 r. i nie skończył się przed tym dniem, Prawa majątkowe wynikające z takich świadectw będą notowane łącznie z Prawami majątkowymi wymienionymi powyżej w lit. a).

Podział notowań Praw majątkowych zgodnie z powyższą zasadą okresu wytworzenia energii wynika z przepisów Ustawy o Podatku Akcyzowym. Prawa majątkowe notowane w odrębnych liniach, będą również odrębnie rejestrowane w ramach RŚP.

3.8.3. System notowań.

Prawa majątkowe są notowane w systemie kursu jednolitego i w systemie notowań ciągłych, wyłącznie przy wykorzystaniu systemu informatycznego Giełdy. Na RPM nie obowiązują ograniczenia wahań kursów. Kurs Praw majątkowych określany jest z dokładnością do 0,01 PLN/MWh.

3.8.4. Godziny notowań.

Notowania odbywają się dwa dni w tygodniu: **środa – Pierwszy Dzień Obrotu** i **piątek – Drugi Dzień Obrotu** (z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy) w godzinach 11:30 – 13:15, o ile Zarząd Giełdy nie postanowi inaczej. Jeśli dzień notowań określony w pkt. 3.8.5. jest dniem wolnym od pracy, wówczas notowania odbywają się w najbliższym następującym po nim dniu roboczym. Terminy wprowadzania zleceń i notowań na dany rok kalendarzowy określa Zarząd Giełdy w „Kalendarzu składania zleceń i notowań Praw majątkowych do Świadectw Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii”. Kalendarz dostępny jest na stronie internetowej Giełdy na dwa tygodnie przed rozpoczęciem roku kalendarzowego.

3.8.5. Harmonogram notowań Praw majątkowych na RPM.

Notowania Praw majątkowych na RPM odbywają się wg poniższego harmonogramu:

Godziny	Faza notowań
---------	--------------

9:30 na 2 dni przed Pierwszym Dniem Obrotu	Wprowadzenie aktualnej liczby Praw majątkowych i aktualnych kwot zabezpieczeń
Od 9:30 na 2 dni przed Pierwszym Dniem Obrotu do 11:30 w Pierwszy Dzień Obrotu	I faza przed notowaniami Praw majątkowych w systemie kursu jednolitego na RPM Przyjmowanie zleceń; zlecenia można usuwać i modyfikować. Zlecenia są sprawdzane ze względu na stan zabezpieczeń i stan posiadanych Praw majątkowych. Zlecenia kupna przekraczające kwotę zabezpieczeń są usuwane. Zlecenia sprzedaży przekraczające liczbę posiadanych Praw majątkowych są usuwane.
11:30 w Pierwszy Dzień Obrotu	II faza notowań Praw majątkowych w systemie kursu jednolitego na RPM; określenie kursu jednolitego na RPM Określenie kursów na RPM i podanie wyników notowań na Niepublicznej Stronie Internetowej.
Od 11:31 w Pierwszy Dzień Obrotu do 13:15 w Pierwszy Dzień Obrotu	III faza notowań Praw majątkowych w systemie notowań ciągłych na RPM Przyjmowanie zleceń; zlecenia można usuwać i modyfikować (także zlecenia z fazy I sesji); zlecenia są sprawdzane ze względu na stan zabezpieczeń i stan posiadanych Praw majątkowych w Rejestrze.
Do 14:30 w Pierwszym Dniu Obrotu	Opublikowanie wyników notowań na publicznej stronie internetowej
Do 16:00 w Pierwszym Dniu Obrotu	Rozliczanie ilościowe i wartościowe transakcji zawartych na RPM
9:30 w Drugim Dniu Obrotu	Wprowadzenie aktualnej liczby Praw majątkowych i aktualnych kwot zabezpieczeń
Od 9:30 do 11:30 w Drugim Dniu Obrotu	I faza przed notowaniami Praw majątkowych w systemie kursu jednolitego na RPM Przyjmowanie zleceń; zlecenia można usuwać i modyfikować. Zlecenia są sprawdzane ze względu na stan zabezpieczeń i stan posiadanych Praw majątkowych. Zlecenia kupna przekraczające kwotę zabezpieczeń są usuwane. Zlecenia sprzedaży przekraczające liczbę posiadanych Praw majątkowych są usuwane.
11:30 w Drugim Dniu Obrotu	II faza notowań Praw majątkowych w systemie kursu jednolitego na RPM; określenie kursu jednolitego na RPM Określenie kursów na RPM i podanie wyników notowań na Niepublicznej Stronie Internetowej.
Od 11:31 w Drugim Dniu Obrotu do 13:15 w Drugim Dniu Obrotu	III faza notowań Praw majątkowych w systemie notowań ciągłych na RPM Przyjmowanie zleceń; zlecenia można usuwać i modyfikować (także zlecenia z fazy I sesji); zlecenia są sprawdzane ze względu na stan zabezpieczeń i stan posiadanych Praw majątkowych w Rejestrze.

Do 14:30 w Drugim Dniu Obrotu	Opublikowanie wyników notowań na publicznej stronie internetowej
Do 16:00 w Drugim Dniu Obrotu	Rozliczanie ilościowe i wartościowe transakcji zawartych na RPM

3.8.6. Zlecenia

3.8.6.1. Każde zlecenie Członka Giełdy składane na RPM powinno zawierać w szczególności następujące parametry:

- a) rodzaj Prawa majątkowego będącego przedmiotem zlecenia,
- b) rodzaj zlecenia (kupno / sprzedaż),
- c) ilość Praw majątkowych będących przedmiotem zlecenia sprzedaży lub kupna,
- d) limit ceny wyrażony w PLN/MWh z dokładnością do jednego grosza lub polecenie wykonania zlecenia bez określania limitu ceny,
- e) termin ważności,
- f) warunki realizacji zlecenia, których szczegółowy opis zawarty jest w Warunkach obrotu,
- g) oznaczenie Członka Giełdy wystawiającego zlecenie,
- h) datę i godzinę wystawienia zlecenia,
- i) numer zlecenia.

3.8.6.2. Zlecenia wprowadzane do notowań w systemie jednolitym i w systemie notowań ciągłych powinny zawierać warunki realizacji i termin ich ważności. W zależności od warunków i terminu realizacji występują następujące typy zleceń:

- a) Zlecenie dzienne (Rest of day) - zlecenie jest ważne w dniu przekazania na Giełdę. Może być ono składane w dowolnej fazie sesji. Może ono uczestniczyć w fazie kursu jednolitego i w fazie notowań ciągłych. Niezrealizowana część zlecenia w fazie kursu jednolitego przechodzi do fazy notowań ciągłych.
- b) Zlecenie ważne do końca okresu notowań (Good until expiry) - zlecenie jest ważne do końca notowania instrumentu. Może być ono składane w dowolnej fazie sesji. Może ono uczestniczyć w fazie kursu jednolitego i w fazie notowań ciągłych. Niezrealizowana część zlecenia w fazie kursu jednolitego przechodzi do fazy notowań ciągłych. Niezrealizowana część zlecenia przechodzi na kolejną sesję notowania instrumentu.
- c) Zlecenie do dnia (Good until date) - zlecenie jest ważne do daty określonej na etapie składania zlecenia. Może być ono składane w dowolnej fazie sesji. Może ono uczestniczyć w fazie kursu jednolitego i w fazie notowań ciągłych. Niezrealizowana część zlecenia w fazie kursu jednolitego przechodzi do fazy notowań ciągłych. Niezrealizowana część zlecenia przechodzi na kolejną sesję notowania instrumentu. Notowanie odbywa się do daty dnia, w którym upływa określony termin.
- d) Zlecenie czasowe (Timed order) - zlecenie jest ważne w dniu przekazania na Giełdę do czasu określonego na etapie składania zlecenia. Może być ono składane w dowolnej fazie sesji. Może ono uczestniczyć w fazie kursu jednolitego i w fazie notowań ciągłych. Niezrealizowana część zlecenia w fazie kursu jednolitego przechodzi do fazy notowań ciągłych przy zachowaniu warunku określonego czasu ważności zlecenia.

- e) Zlecenie tylko na aukcje (Call Auction) - zlecenie jest ważne w dniu złożenia na Giełdę i może uczestniczyć tylko w fazie kursu jednolitego.
  - f) Zlecenie typu zrealizuj i anuluj (Fill and kill) - zlecenie uczestniczy tylko w systemie notowań ciągłych. Jest ono ważne do momentu zawarcia pierwszej transakcji (lub pierwszych transakcji, jeżeli zlecenie jest realizowane w kilku transakcjach jednocześnie), przy czym niezrealizowana część zlecenia traci ważność. Zlecenie może być realizowane w całości, częściowo lub nie zostać zrealizowane w ogóle. Zlecenie to można złożyć bez podania limitu ceny.
  - g) Zlecenie typu zrealizuj lub anuluj (Fill or kill) - zlecenie uczestniczy tylko w systemie notowań ciągłych. Jest ono ważne do momentu zawarcia pierwszej transakcji (lub pierwszych transakcji, jeżeli zlecenie jest realizowane w kilku transakcjach jednocześnie), przy czym zlecenie musi być zrealizowane w całości albo nie zostać zrealizowane w ogóle. Jeżeli układ zleceń nie pozwala na realizację zlecenia w całości, zlecenie traci ważność.
- 3.8.6.3. Zlecenia typu Fill and kill i Fill or kill nie są ujęte w tabeli zleceń. Po złożeniu takich typów zlecenia następuje zawarcie transakcji albo są one usuwane.
- 3.8.6.4. Zlecenie może zawierać dodatkowy warunek aktywacji - funkcję Stop Loss. Za jej pomocą określany jest warunek, przy jakim poziomie kursu Praw majątkowych pojawi się zlecenie na rynku. Aktywacja zlecenia na rynku następuje z chwilą spełnienia zadanego warunku.
- 3.8.6.5. Zlecenia mogą zostać złożone na rynek (zlecenie rynkowe) albo lokalnie (zlecenie lokalne). Zlecenia lokalne nie biorą udziału w notowaniach.
- 3.8.6.6. Zlecenie lokalne może zostać złożone na rynek przez aktywowanie. Zlecenie rynkowe może stać się zleceniem lokalnym przez zawieszenie. Aktywowanie i zawieszenie zleceń można wykonać podczas prowadzenia notowań na RPM.
- 3.8.6.7. Składanie zleceń na rynek możliwe jest tylko podczas fazy przed notowaniami w systemie kursu jednolitego oraz podczas prowadzenia notowań na RPM. Poza okresem prowadzenia notowań na RPM Członek Giełdy może złożyć zlecenie lokalne.
- 3.8.6.8. Tylko zlecenia lokalne nie są sprawdzane pod względem zabezpieczeń.
- 3.8.6.9. Członkowie Giełdy mogą modyfikować własne zlecenia. Modyfikacji mogą podlegać:
- (a) oferowana ilość Praw Majątkowych,
  - (b) limit ceny.

- 3.8.6.10. Zlecenia można modyfikować podczas fazy przed notowaniami w systemie kursu jednolitego oraz podczas prowadzenia notowań na RPM. Jeśli podczas modyfikacji zmniejszamy wolumen, nie ulega zmianie czas złożenia zlecenia. W pozostałych przypadkach modyfikacji (zwiększenie wolumenu i zmiana ceny), zlecenie otrzyma nowy czas złożenia.
- 3.8.6.11. Zlecenie złożone na rynek pozostaje aktywne do czasu zakończenia procesu modyfikacji albo anulowania.
- 3.8.6.12. W przypadku, gdy notowania na instrumencie są zawieszane, zlecenia nie mogą być modyfikowane.
- 3.8.6.13. Zlecenie może zostać anulowane przez Członka Giełdy, który złożył to zlecenie, przed upływem terminu ważności zlecenia. Nie mogą być anulowane zlecenia będące przedmiotem zawartych transakcji.
- 3.8.7. Zasady ustalania kursu, realizacja zleceń i transakcji.
- 3.8.7.1. Zasady ustalania kursu, realizacja zleceń i transakcji w systemie kursu jednolitego na RPM.
- a) Kurs jednolity Praw majątkowych na RPM określany jest przy zastosowaniu kolejno poniższych zasad:
    - i) maksymalizacji wolumenu obrotu,
    - ii) minimalizacji różnicy między skumulowanym wolumenem Praw majątkowych w zleceniach sprzedaży i w zleceniach kupna możliwym do zrealizowania po określonym kursie.
  - b) Zlecenia na RPM w systemie kursu jednolitego realizowane są zgodnie z poniższymi zasadami:
    - i) zlecenia sprzedaży złożone z limitem ceny poniżej kursu Praw majątkowych będą zrealizowane w całości; żadne zlecenie sprzedaży złożone z limitem ceny powyżej kursu Praw majątkowych nie zostanie zrealizowane,
    - ii) zlecenia kupna złożone z limitem ceny powyżej kursu Praw majątkowych będą zrealizowane w całości; żadne zlecenie kupna złożone z limitem ceny poniżej kursu Praw majątkowych nie zostanie zrealizowane,
    - iii) zlecenia kupna i sprzedaży złożone z limitem ceny równym kursowi Praw majątkowych mogą zostać zrealizowane częściowo, w całości lub mogą nie zostać zrealizowane.
O kolejności realizacji zleceń złożonych z limitem ceny równym kursowi Praw majątkowych decyduje czas przyjęcia zleceń do Systemu Informatycznego Giełdy.
  - c) Zlecenia mogą być realizowane częściowo, przy czym każda częściowa transakcja będzie dotyczyć przynajmniej jednego Prawa majątkowego.
  - d) W przypadku braku możliwości jednoznacznego określenia kursu RPM, jest on wyznaczany w sposób następujący:
    - i) jeśli istnieje więcej niż jedna cena spełniająca warunki, o których mowa w ppkt. a) oraz gdy różnica pomiędzy skumulowanym wolumenem kupna i skumulowanym wolumenem sprzedaży wynosi zero, wyznaczana jest średnia cena między skrajnymi cenami spełniającymi warunek, o jakim mowa w ppkt. a) ii). Następnie z dopuszczalnych cen wyznaczana jest cena bliższa tej średniej

ceny. Jeśli istnieją dwie takie ceny, kurs wyznaczany jest losowo spośród tych cen,

- ii) jeśli istnieje więcej niż jedna cena spełniająca warunki, o których mowa w ppkt. a) oraz gdy różnica pomiędzy skumulowanym wolumenem kupna i skumulowanym wolumenem sprzedaży ma te same znaki dla każdej ceny, wyznaczany jest taki kurs, który jest bliższy zmiany znaku tej różnicy,
- iii) jeśli istnieje więcej niż jedna cena spełniająca warunki, o których mowa w ppkt. a) oraz gdy różnica pomiędzy skumulowanym wolumenem kupna a skumulowanym wolumenem sprzedaży ma różne znaki dla każdej ceny, kurs wyznaczany jest losowo z dwóch cen: najwyższej ceny z dodatnią różnicą i najniższej ceny z ujemną różnicą.

3.8.7.2. Zasady ustalania kursu, realizacja zleceń i transakcje w systemie notowań ciągłych na RPM.

- a) Transakcje w systemie notowań ciągłych zawierane są po kursie równym limitowi ceny, jaki został podany w zleceniu wcześniej wprowadzonym, oczekującym w tabeli zleceń na realizację, zgodnie z następującymi zasadami:
  - i) w pierwszej kolejności będą realizowane zlecenia o najwyższym limicie ceny w przypadku zleceń kupna i o najniższym limicie ceny w przypadku zleceń sprzedaży,
  - ii) w przypadku zleceń z równymi limitami ceny będą one realizowane według czasu przyjęcia zlecenia (zlecenie przyjęte wcześniej zostanie zrealizowane w pierwszej kolejności).
- b) Zlecenia mogą być realizowane częściowo, przy czym każda częściowa transakcja będzie dotyczyć przynajmniej jednego Prawa majątkowego.

3.8.8. Tryb i terminy udostępnienia do publicznej wiadomości informacji dotyczących kursów Praw majątkowych na RPM.

Informacje o wolumenie, kursach oraz wartości zawartych transakcji są udostępniane Członkom Giełdy na Niepublicznej Stronie Internetowej, dostępnej tylko dla danego Członka Giełdy i Giełdy.

Niezwłocznie po zakończeniu sesji giełdowej informacje o wolumenie, kursach oraz wartości zawartych transakcji Giełda publikuje na swojej publicznej stronie internetowej.

3.9. Zasady obrotu Prawami majątkowymi na RPM poprzez zawieranie transakcji pozasesyjnych.

3.9.1. Zasady zawierania transakcji pozasesyjnych

- a) Zlecenia dotyczące transakcji pozasesyjnych wprowadzane są wyłącznie przy użyciu Systemu Informatycznego Giełdy, z zastrzeżeniem ppkt. b).
- b) W przypadku awarii Systemu Informatycznego Giełdy, zlecenia dotyczące transakcji pozasesyjnych, których rozliczenie finansowe nie jest prowadzone przez Giełdę, mogą być składane w inny sposób, niż za pomocą Systemu Informatycznego Giełdy,
  - i) Zgłoszenie i potwierdzenie zlecenia są przyjmowane na formularzu zgłoszenia (Zał. nr 3) przesłanym faksem do Giełdy.
  - ii) Zgłoszenie zlecenia dokonuje strona sprzedająca, strona kupująca przesyła potwierdzenie zgłoszenia.

- iii) Brak potwierdzenia zlecenia lub niezgodność danych w zgłoszeniu i potwierdzeniu w zakresie stron transakcji, wolumenu lub ceny skutkuje usunięciem zlecenia przez Giełdę.
  - iv) Informacja o wynikach akceptacji zleceń będzie podawana za pomocą Systemu Informatycznego Giełdy.
- c) Zlecenia dotyczące transakcji pozasesyjnych mogą być wprowadzane w **poniedziałek i we wtorek – Dni Obrotu dla transakcji pozasesyjnych** (z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy), o ile Zarząd Giełdy nie postanowi inaczej. Jeżeli dzień obrotu określony w pkt. 3.9.2. jest dniem wolnym od pracy, wówczas notowania odbywają się w najbliższym następujący po nim dniu roboczym. Terminy wprowadzania zleceń i realizacji transakcji pozasesyjnych na dany rok kalendarzowy określa Zarząd Giełdy w „Kalendarzu składania zleceń i notowań Praw Majątkowych do Świadectw Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii” określonym w pkt. 3.8.3.
- 3.2. Wprowadzenia zlecenia dotyczącego transakcji pozasesyjnej dokonuje strona sprzedająca Prawa majątkowe. Potwierdzenia transakcji pozasesyjnej dokonuje strona kupująca Prawa majątkowe. Giełda dokonuje weryfikacji wyłącznie wprowadzonych i potwierdzonych transakcji pozasesyjnych.
- 3.3. Transakcja pozasesyjna zostaje zawarta, jeżeli co najmniej jeden Członek Giełdy złoży zlecenie sprzedaży i odpowiadające mu zlecenie kupna zawierające takie same parametry, w szczególności cenę oraz ilość, a Giełda potwierdzi zawarcie takiej transakcji.

3.9.2. Harmonogram wprowadzanie zleceń i realizacja transakcji pozasesyjnych

Godziny	Faza notowań
9:30 w Dniu Obrotu	Wprowadzenie aktualnej liczby Praw majątkowych i aktualnych kwot zabezpieczeń
Od 9:30 w Dniu Obrotu do 13:30 w Dniu Obrotu	I faza przed akceptacją zleceń Wprowadzanie zleceń i potwierdzanie transakcji pozasesyjnych; niepotwierdzone zlecenia można usuwać i modyfikować; zlecenia nie są sprawdzane ze względu na stan zabezpieczeń i stan posiadanych Praw majątkowych w Rejestrze.
Od 13:30 w Dniu Obrotu	II faza akceptacji zleceń Weryfikacja wprowadzonych i potwierdzonych zleceń dotyczących transakcji pozasesyjnych ze względu na stan zabezpieczeń i stan posiadanych Praw majątkowych w Rejestrze. Akceptacja zleceń. Zlecenia są usuwane jeżeli: strona kupująca nie posiada odpowiedniej kwoty zabezpieczenia, lub strona sprzedająca nie posiada odpowiedniej liczby Praw majątkowych. Zlecenia kupna transakcji pozasesyjnych nierozliczanych przez Giełdę nie są sprawdzane ze względu na stan zabezpieczeń. W ostatni dzień obrotu w danym tygodniu kalendarzowym niepotwierdzone zlecenia przez stronę kupującą są usuwane.
14:00 – 15:00 w Dniu Obrotu	Podawanie wyników notowań na Niepublicznej Stronie Internetowej.

Do 16:00 w Dniu Obrotu	Rozliczanie ilościowe i wartościowe transakcji pozasesyjnych zawartych na RPM.
Do 14:30 w Pierwszym Dniu Obrotu transakcji sesyjnych	Opublikowanie wyników notowań na publicznej stronie internetowej

3.9.3. Zasady ustalania kursu transakcji pozasesyjnej.

Kurs transakcji pozasesyjnej ustalany jest indywidualnie między stronami transakcji. Kurs Praw majątkowych określany jest z dokładnością do 0,01 PLN/MWh.

3.9.4. Tryb i terminy udostępnienia kursów do publicznej wiadomości.

Informacje o wolumenie, kursach oraz wartości zawartych transakcji pozasesyjnych są udostępniane Członkom Giełdy będących stroną transakcji na Niepublicznej Stronie Internetowej Systemu Informatycznego Giełdy, określonej przez Giełdę.

3.10. Tryb postępowania w przypadku braku dostatecznej ilości Praw majątkowych na koncie Członka Rejestru.

3.10.1. Tryb normalny.

Transakcja kupna brakującej ilości Praw majątkowych w trybie Transakcji pozasesyjnej lub Transakcji na sesji RPM.

3.10.1.1. W przypadku konieczności zawieszenia rozliczenia transakcji z powodu braku dostatecznej ilości Praw majątkowych Giełda niezwłocznie komunikuje się ze stronami transakcji, nie później niż w Dniu - T + 1 do godz. 9.00.

3.10.1.2. W przypadku gdy stroną transakcji zobowiązaną do odkupienia Praw majątkowych jest dom maklerski, realizuje on zlecenie na rzecz klienta, na rachunek którego dokonał sprzedaży.

3.10.1.3. W przypadku gdy stroną transakcji zobowiązaną do odkupienia Praw majątkowych jest inny Członek Giełdy niż dom maklerski, realizuje on zlecenie na własny rachunek.

3.10.1.4. Giełda blokuje, na własnym rachunku w Banku Rozliczeniowym, środki pieniężne wpłacone przez stronę kupującą na rozliczenie transakcji, które zostało zawieszone.

3.10.1.5. Środki pieniężne, o których mowa w pkt. 3.10.1.4 wykorzystane zostają do rozliczenia transakcji kupna brakującej ilości Praw majątkowych. Strona zobowiązana do odkupienia Praw majątkowych pokrywa różnicę kursową przy realizacji tej transakcji.

3.10.1.6. Strona zobowiązana do odkupienia brakującej ilości Praw majątkowych, na bieżąco informuje Giełdę o podjętych działaniach i ich rezultatach.

3.10.1.7. Uzupełnienie brakującej ilości Praw majątkowych następuje poprzez złożenie zlecenia kupna i zawarcie Transakcji sesyjnej lub zawarcie Transakcji pozasesyjnej rozliczanej w najbliższym terminie przewidywanym w harmonogramie. O złożeniu zlecenia strona zobowiązana niezwłocznie informuje Giełdę oraz przekazuje pisemne potwierdzenie zlecenia złożonego w Systemie Informatycznym Giełdy.

3.10.1.8. Uzupełnienie brakującej ilości Praw majątkowych powinno nastąpić w trakcie najbliższego Dnia Obrotu.

3.10.2. Tryb dodatkowy.

Transakcja kupna brakującej ilości Praw majątkowych w trybie dodatkowej Transakcji pozasesyjnej.

3.10.2.1. Zarząd Giełdy może zezwolić na zawarcie dodatkowej Transakcji pozasesyjnej w celu uzupełnienia brakującej ilości Praw majątkowych na rachunku Członka Rejestru.

3.10.2.2. Dodatkowa Transakcja pozasesyjna zostaje zawarta i rozliczona w trybie TPR, poza ustalonymi w Warunkach obrotu Dniami Obrotu.

3.10.2.3. Zarząd Giełdy może zezwolić na zawarcie dodatkowej Transakcji pozasesyjnej na pisemny wniosek podmiotu zobowiązanego do kupna brakującej ilości Praw majątkowych.

3.10.2.4. Wniosek, o którym mowa w pkt. 3.10.2.3. powinien zawierać w szczególności:

- a) wolumen transakcji,
- b) kurs,
- c) wymienione strony transakcji – sprzedający,
- d) proponowaną datę zawarcia transakcji.

3.10.3. Tryb postępowania po wykonaniu odkupienia Praw majątkowych.

3.10.3.1. Po zawarciu transakcji odkupienia Praw majątkowych następuje ostateczne rozliczenie transakcji zawieszanej.

3.10.3.2. Transakcja odkupienia zostaje rozliczona finansowo i w Prawach majątkowych zgodnie z trybem, w jakim została zawarta tj. zgodnie z trybem rozliczenia sesji giełdowej lub TPR z wykorzystaniem środków pieniężnych, o których mowa w pkt. 3.10.1.4.

3.10.3.3. W przypadku odkupienia Praw majątkowych w trybie dodatkowej Transakcji pozasesyjnej, rozliczenie Praw majątkowych następuje niezwłocznie po zawarciu transakcji. Rozliczenie finansowe następuje w najbliższym terminie wykonywania płatności transakcyjnych przez DN w Banku Rozliczeniowym z wykorzystaniem środków pieniężnych, o których mowa w pkt. 3.10.1.4.

3.10.3.4. Po rozliczeniu transakcji odkupienia Praw majątkowych wykonywane jest rozliczenie transakcji, której rozliczenie zostało zawieszane, poprzez wprowadzenie do systemu informatycznego RŚP parametrów transakcji zawieszanej.

3.10.3.5. Rozliczenia finansowe dokonywane są z wykorzystaniem środków pieniężnych, o których mowa w pkt. 3.10.1.4 oraz korygowane są o ewentualne różnice kursowe. DN oblicza korektę oraz wystawia stosowne dokumenty płatnicze.

3.11. Tryb dokonywania zmian zasad obrotu.

Zasady obrotu poprzez zawieranie transakcji pozasesyjnych oraz zasady obrotu w systemie notowań jednolitych i systemie notowań ciągłych, mogą być zmieniane w drodze zmiany Regulaminu Giełdy przez Radę Nadzorczą Giełdy. Dokonanie zmiany wymaga zgody Komisji Nadzoru Finansowego. Zmiany zasad obrotu określonych w Warunkach Obrotu nie wymagające zmiany Regulaminu Giełdy wymagają zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą Giełdy.

4. Indeks na Rynku Praw Majątkowych.

Giełda podaje do publicznej wiadomości informacje o indeksach dla transakcji sesyjnych, zawartych na Rynku Praw Majątkowych, których przedmiotem są Prawa majątkowe wynikające ze Świadectw Pochodzenia dla energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii.

$$OZEX = \sum P_i \times \left(\frac{V_i}{V} \right)$$

gdzie :

OZEX - indeks dla transakcji sesyjnych, których przedmiotem są kontrakty na Prawa majątkowe wynikające ze Świadczeń Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii, której okres produkcji (wskazany w Świadczeniu Pochodzenia) rozpoczął się do dnia 28 lutego 2009 r. (włącznie).

i – liczba transakcji sesyjnych w dniu obrotu, których przedmiotem są kontrakty na Prawa majątkowe wynikające ze Świadczeń Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii, której okres produkcji (wskazany w Świadczeniu Pochodzenia) rozpoczął się do dnia 28 lutego 2009 r. (włącznie).

P_i – kurs ustalony dla i-tej transakcji,

V_i – wolumen obrotu w i-tej transakcji,

V – łączny wolumen obrotu w transakcjach sesyjnych w dniu obrotu.

Dla transakcji pozasesyjnych, których przedmiotem są kontrakty na Prawa majątkowe wynikające ze Świadczeń Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii, której okres produkcji rozpoczął się do dnia 28 lutego 2009 r. do publicznej wiadomości Giełda podawać będzie kurs: min., max. oraz łączny wolumen i liczbę transakcji pozasesyjnych rozliczanych i nie rozliczanych przez giełdę.

$$OZEX\_A = \sum P_i \times \left(\frac{V_i}{V} \right)$$

gdzie :

OZEX_A - indeks dla transakcji sesyjnych, których przedmiotem są kontrakty na Prawa majątkowe wynikające ze Świadczeń Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii, której okres produkcji (wskazany w Świadczeniu Pochodzenia) rozpoczął się od dnia 1 marca 2009 r. (włącznie).

i – liczba transakcji sesyjnych w dniu obrotu, których przedmiotem są kontrakty na Prawa majątkowe wynikające ze Świadczeń Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii, której okres produkcji (wskazany w Świadczeniu Pochodzenia) rozpoczął się od dnia 1 marca 2009 r. (włącznie).

P_i – kurs ustalony dla i-tej transakcji,

V_i – wolumen obrotu w i-tej transakcji,

V – łączny wolumen obrotu w transakcjach sesyjnych w dniu obrotu.

Dla transakcji pozasesyjnych, których przedmiotem są kontrakty na Prawa majątkowe wynikające ze Świadczeń Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii, której okres produkcji rozpoczął się od dnia 1 marca 2009 r. do publicznej wiadomości Giełda podawać będzie kurs: min., max. oraz łączny wolumen i liczbę transakcji pozasesyjnych rozliczanych i nie rozliczanych przez giełdę.

Załącznik nr 1. Warunki rozliczania Praw majątkowych i sposób zabezpieczania zawieranych transakcji.

1. Postanowienia ogólne.

- 1.1. Warunkiem składania zleceń na Rynku Praw Majątkowych jest posiadanie przez Członka Giełdy otwartego Rachunku kupna, o którym mowa w pkt. 6.3.
- 1.2. Członek Giełdy posiada konto ewidencyjne w systemie giełdowym, na którym prowadzone są rozliczenia transakcji zawartych na RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE.
- 1.3. Członek Giełdy posiada w Banku Rozliczeniowym Rachunek kupna do obsługi rozliczeń na RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE.
- 1.4. W procesie rozrachunków bieżących następuje kompensata rozliczeń pomiędzy transakcjami zawartymi na RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE.
- 1.5. Przepływy finansowe po zakończeniu Tygodnia Rozliczeniowego prowadzone są saldem należności i zobowiązań RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE.
- 1.6. Rozliczenia ze wszystkimi Członkami Giełdy, którzy zawarli transakcje na RPM Giełda prowadzi za pośrednictwem Banku Rozliczeniowego.
- 1.7. Do rozliczenia transakcji zawartych na RTEE, RTF, RDN i RUE stosuje się zasady rozliczeń opisane w dokumentach Giełdy dotyczących rozliczeń na tych rynkach.
- 1.8. Rozliczenie finansowe transakcji pozasesyjnej jest prowadzone tylko dla Członków Giełdy, którzy złożą stosowną dyspozycję w tym zakresie.

2. Rozrachunki bieżące.

- 2.1. Informacja o wolumenie, kursach oraz wartości zawartych transakcji na prowadzonym przez Giełdę RPM jest dostępna dla Członka Giełdy na Niepublicznej Stronie Internetowej.
- 2.2. W każdym dniu obrotu po zarejestrowaniu na koncie ewidencyjnym transakcji zawartych w danym dniu przez Członka Giełdy, Giełda dokonuje bieżących rozrachunków zawartych na RPM transakcji sesyjnych oraz pozasesyjnych, dla których otrzymała polecenie rozliczenia. Dla Członków Giełdy, którzy zawarli transakcje w danym dniu na RTEE, RTF, RDN i RUE, rozliczenie tych transakcji jest uwzględniane w Systemie Informatycznym Giełdy.
- 2.3. W każdym dniu obrotu po zarejestrowaniu na kontach ewidencyjnych transakcji zawartych w danym dniu przez Członków Giełdy, Giełda przekazuje w formie elektronicznej informację dotyczącą tych transakcji do Rejestru.
  - 2.3.1. Na podstawie informacji o zawartych transakcjach następuje przeksięgowanie Praw majątkowych w Rejestrze z konta Członka Giełdy, który dokonał transakcji sprzedaży na konto Członka Giełdy który dokonał transakcji kupna z zastrzeżeniem pkt. 2.3.2.
  - 2.3.2. W przypadku zawarcia transakcji przez Członka Giełdy na rachunek klienta, proces przeksięgowania Praw majątkowych jest dokonywany na koncie klienta w Rejestrze.
- 2.4. Giełda przekazuje do Banku Rozliczeniowego informację dotyczącą salda rozliczeń finansowych danego Członka Giełdy wynikających z zawartych przez niego transakcji. Saldo rozliczeń jest określone jako wartości transakcji kupna pomniejszonych o wartość sprzedaży przy jednoczesnym powiększeniu o wartość podatku VAT oraz wartości naliczonej usługi giełdowej łącznie z wartością podatku VAT.
- 2.5. Na podstawie uzyskanej z Giełdy informacji, dla podmiotów mających saldo zobowiązań, Bank Rozliczeniowy blokuje jako zabezpieczenie przyszłego rozliczenia finansowego odpowiednią kwotę środków finansowych zgromadzonych na Rachunku kupna danego Członka Giełdy do dnia, w którym nastąpi rozliczenie finansowe.

3. Rozliczenia finansowe.

- 3.1. Rozliczenia finansowe prowadzone są w cyklach Tygodnia Rozliczeniowego obejmującego:
- wszystkie salda rozliczeń finansowych otwartych pozycji będących w okresie notowania w danym tygodniu na RTF,
  - wszystkie salda rozliczeń finansowych otwartych pozycji będących w wykonaniu w danym tygodniu na RTF,
  - wszystkie transakcje, których termin wykonania przypada w danym Tygodniu Rozliczeniowym na RTEE, RDN, RPM i RUE,
- 3.2. Przepływy finansowe następują w środę (termin płatności dla podmiotów mających zobowiązania w stosunku do Giełdy) i czwartek (termin płatności dla Giełdy) po zakończeniu Tygodnia Rozliczeniowego. Jeżeli jeden z tych dni jest dniem wolnym od pracy terminy płatności zostają odpowiednio przesunięte. Giełda z miesięcznym wyprzedzeniem informuje Członków Giełdy o terminach płatności oraz terminach wystawiania faktur VAT, które są zawarte w terminarzu płatności dostępnym na stronie internetowej Giełdy.
- 3.3. Rozliczenia dokonywane są na podstawie Raportu rozliczeniowego określającego dla Członka Giełdy wartość netto zawartych transakcji, która podlega powiększeniu o wartość podatku VAT oraz wartość brutto usługi giełdowej.
- 3.4. Rozliczenie finansowe Członka Giełdy prowadzone jest saldem zobowiązań i należności na podstawie kwot brutto odpowiednio powiększonych lub pomniejszonych o wartość brutto usługi giełdowej.
- 3.5. Rozliczenie finansowe przeprowadzane jest saldem zobowiązań i należności dotyczącym łącznie rynków RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE.
- 3.6. Zbiorcze saldo zobowiązań i należności na RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE określa się na podstawie danych zawartych w Systemie Informatycznym Giełdy.

4. Harmonogram rozliczeń.

- 4.1. Tygodniowe rozliczenia finansowe przebiegają zgodnie z następującym harmonogramem:
- a) poniedziałek
    - i) wystawienie przez Giełdę faktur VAT dotyczących usługi giełdowej;
    - ii) wystawienie przez Giełdę faktur VAT dla Członków Giełdy, którzy dokonali zakupu Praw majątkowych w danym Tygodniu Rozliczeniowym oraz wystawienie dla Giełdy faktur VAT przez Członków Giełdy, którzy dokonali sprzedaży Praw majątkowych w danym Tygodniu Rozliczeniowym;
  - b) środa – do godziny 13:00 każdy Członek Giełdy, którego saldo rozliczeniowe miało charakter zobowiązania wpłaca wymagane środki na własny rachunek kupna w Banku Rozliczeniowym. Termin płatności rozumiany jest jako termin, w którym środki powinny znaleźć się na Rachunku kupna Członka Giełdy. Po godzinie 13:00 na podstawie dyspozycji z Giełdy następuje obciążenie powyższych rachunków odpowiednimi kwotami wynikającymi z rozliczenia przy jednoczesnym uznaniu rachunku Giełdy. W przypadku nie dokonania wpłaty przez danego Członka Giełdy, Bank Rozliczeniowy wykorzystuje dotychczas zgromadzone i zablokowane środki na jego rachunku stanowiące zabezpieczenie zawartych transakcji;
  - c) czwartek – przekazanie przez Giełdę na Rachunek kupna Członka Giełdy środków należnych – salda rozliczeniowego mającego charakter należności;

4.2. W przypadku, gdy któryś z dni cyklu rozliczeniowego jest dniem wolnym od pracy rozliczenie zostaje przesunięte na najbliższy następny dzień roboczy. Dokładne daty określone są w terminarzu płatności określonym w pkt. 3.2. Załącznika nr 1.

5. Zabezpieczenia rozliczeń transakcji.

5.1. Giełda tworzy i zarządza systemem zabezpieczeń zawartych transakcji sesyjnych oraz pozasesyjnych w oparciu o środki finansowe zgromadzone na Rachunkach kupna Członków Giełdy w Banku Rozliczeniowym i środki pozyskane w wyniku zawarcia transakcji sprzedaży oraz środki zablokowane w wyniku zawarcia transakcji kupna.

5.2. Każdy Członek Giełdy posiada w systemie giełdowym konto ewidencyjne odzwierciedlające bieżący stan zabezpieczeń dla jego transakcji.

5.3. Bieżący stan zabezpieczeń wyznacza maksymalną wartość brutto zleceń kupna Praw majątkowych, jakie dany Członek Giełdy może złożyć.

5.4. Giełda nie realizuje zleceń kupna Członka Giełdy, w stosunku do którego weryfikacja zlecenia wykaże, że kwota ustanowionego zabezpieczenia jest niższa od kwoty wymaganego zabezpieczenia określonego w pkt 5.9.

5.5. Każdego dnia po zakończeniu notowań sesyjnych oraz pozasesyjnych stan konta ewidencyjnego jest aktualizowany w oparciu o zawarte transakcje.

5.6. Każdego dnia roboczego do godziny 18:30 stan konta ewidencyjnego jest aktualizowany w oparciu o operacje dokonywane na Rachunku kupna danego Członka Giełdy w Banku Rozliczeniowym. Informacje o przeprowadzonych operacjach na Rachunku kupna Giełda otrzymuje z Banku Rozliczeniowego.

5.7. Aktualizacja zabezpieczeń jest dokonywana zgodnie z następującymi zasadami:

- a) nabycie Prawa majątkowego pomniejsza wartość zabezpieczeń o wartość brutto tej transakcji oraz należną usługę giełdową, z zastrzeżeniem pkt. 5.8.;
- b) sprzedaż Prawa majątkowego powiększa wartość zabezpieczeń o wartość brutto tej transakcji skorygowaną o należną usługę giełdową, z zastrzeżeniem pkt. 5.8.;
- c) wpłata na Rachunek kupna w Banku Rozliczeniowym zwiększa wartość zabezpieczenia na koncie ewidencyjnym;
- d) wypłata z Rachunku kupna w Banku Rozliczeniowym pomniejsza wartość zabezpieczenia na koncie ewidencyjnym;
- e) transakcje kupna na RDN, RPM Praw majątkowych wynikających ze Świadectw Pochodzenia dla Kogeneracji i RUE pomniejszają kwotę zabezpieczeń o wartość brutto tych transakcji oraz należną usługę giełdową brutto, z zastrzeżeniem pkt. 5.8.;
- f) transakcje sprzedaży RDN, RPM Praw majątkowych wynikających ze Świadectw Pochodzenia dla Kogeneracji i RUE powiększają kwotę zabezpieczeń o wartość brutto tych transakcji skorygowaną o należną usługę giełdową brutto, z zastrzeżeniem pkt. 5.8.;
- g) wartość depozytów wynikających z transakcji zawartych na RTEE pomniejsza wartość zabezpieczeń zgodnie z odpowiednimi warunkami obrotu dla kontraktów terminowych na energię elektryczną;
- h) wartość transakcji sprzedaży na RTEE w okresie wykonania kontraktu powiększa wartość zabezpieczenia o wartość brutto części tej transakcji będącej w fazie wykonania;

- i) wartość transakcji kupna na RTEE w okresie wykonania kontraktu pomniejsza wartość zabezpieczenia o wartość brutto części tej transakcji będącej w fazie wykonania;
  - j) należności wynikające z depozytu uzupełniającego dotyczącego kontraktów zawartych na RTEE nie powiększają wartości zabezpieczeń;
  - k) zawarcie transakcji na RTF powoduje w okresie notowania pomniejszenie wysokości zabezpieczenia o kwotę stanowiącą wartość depozytu wstępnego oraz należną usługę giełdową, z zastrzeżeniem pkt. 5.8.;
  - l) w dniu następującym po dniu wykonania kontraktu terminowego na RTF, zwiększa się wartość zabezpieczeń Członka Giełdy o kwotę naliczonego depozytu wstępnego, z zastrzeżeniem pkt. 5.8.;
  - m) bieżące rozrachunki otwartych pozycji na RTF zwiększają lub zmniejszają wysokość zabezpieczenia o kwotę stanowiącą saldo rozliczeń z tytułu równania wszystkich otwartych pozycji danego Członka Giełdy do rynku;
  - n) przedostatniego dnia cyklu rozliczeniowego, po zakończeniu notowań, wartość zabezpieczenia jest pomniejszana o saldo należności danego Członka Giełdy, jakie powstało w mijającym okresie rozliczeniowym.
- 5.8. Aktualizacja zabezpieczeń o wartość brutto usługi giełdowej następuje po rozliczeniu sesji.
- 5.9. Giełda sprawdza zlecenia kupna Członka Giełdy pod względem zgodności z wymogami dotyczącymi zabezpieczeń:
- a) dla notowań w systemie kursu jednolitego, w procesie weryfikacji następuje porównanie kwoty wymaganego zabezpieczenia z tytułu złożonych zleceń kupna na najbliższą sesję giełdową, z wysokością zabezpieczenia ustanowionego. Kwotę wymaganego zabezpieczenia stanowi iloczyn oferowanej ceny, powiększonej o wartość podatku VAT i ilość Praw majątkowych zawartych w zleceniu. Jeżeli zabezpieczenie wymagane jest wyższe od zabezpieczenia ustanowionego, zlecenie kupna Członka Giełdy na najbliższą sesję jest zapisywane jako nieważne i anulowane;
  - b) dla notowań w systemie ciągłym każde zlecenie kupna składane w tym okresie lub które przeszło z III fazy sesji jest na bieżąco porównanie pod względem kwoty zabezpieczenia wymaganego z kwotą zabezpieczenia ustanowionego. Kwotę wymaganego zabezpieczenia stanowi iloczyn oferowanej ceny, powiększonej o wartość podatku VAT i ilość Praw majątkowych zawartych w zleceniu. Zlecenia, których wysokość zabezpieczenia wymaganego jest wyższa od wysokości zabezpieczenia ustanowionego są usuwane;
  - c) dla transakcji pozasesyjnych, których rozliczenie pieniężne zostało zlecone Giełdzie, kwota zabezpieczenia wymaganego jest porównywana z kwotą zabezpieczenia ustanowionego. Kwotę zabezpieczenia wymaganego stanowi wartość brutto transakcji pozasesyjnej. Zlecenia, których wysokość zabezpieczenia wymaganego jest wyższa od wysokości zabezpieczenia ustanowionego są usuwane.
- 5.10. Giełda dla transakcji sesyjnych i pozasesyjnych dokonuje weryfikacji zlecenia sprzedaży Członka Giełdy pod względem zgodności wolumenu Praw majątkowych określonego w zleceniu w stosunku do posiadanych przez niego Praw majątkowych. Giełda nie realizuje zleceń sprzedaży Członka Giełdy, w stosunku do którego weryfikacja zlecenia wykaże, że wolumen posiadanych przez niego Praw majątkowych jest mniejszy od sumy ilości Praw majątkowych określonych w zleceniu.

6. Bank Rozliczeniowy.

- 6.1. Funkcję Banku Rozliczeniowego dla rozliczania transakcji zawartych na RPM pełni Bank Ochrony Środowiska S.A. (BOŚ S.A.).
- 6.2. W celu zapewnienia bezpiecznego i sprawnego przebiegu rozliczeń transakcji giełdowych Giełda współdziała z BOŚ S.A., określając w drodze umowy szczegółowe zasady rozliczania tych transakcji.
- 6.3. Każdy Członek Giełdy zobowiązany jest posiadać w Banku Rozliczeniowym Rachunek kupna, który służy do ustanawiania zabezpieczenia dla transakcji kupna oraz rozliczeniu finansowemu transakcji zawartych na rynkach RTEE, RTF, RDN, RPM i RUE.
- 6.4. Członek Giełdy obowiązany jest do udzielenia Bankowi Rozliczeniowemu pełnomocnictwa do dokonywania przelewów środków z Rachunku kupna Członka Giełdy na rachunek rozliczeniowy prowadzony przez Towarową Giełdę Energii S.A. w wysokości wskazanej przez Giełdę w dyspozycji przelewu.
- 6.5. Zabezpieczenie mogą stanowić wpłaty gotówkowe na Rachunku kupna Członka Giełdy. Inne rodzaje zabezpieczeń mogą być przedmiotem umowy między Bankiem Rozliczeniowym a Członkiem Giełdy.

Załącznik nr 2. Specyfikacja kontraktu na Prawa majątkowe dla energii wyprodukowanej w OZE, której okres produkcji rozpoczął się do dnia 28 lutego 2009 r.

Kod	PMOZE
Przedmiot obrotu	Prawo majątkowe, które powstaje z chwilą wpisania Świadcstwa Pochodzenia do Rejestru.
Nominał	1 Prawo majątkowe odpowiada 1 kWh energii elektrycznej wynikającej ze Świadcstwa Pochodzenia wpisanego do Rejestru.
Kurs	Wyrażony jako 1 PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału
Termin notowania	Okres od dnia wprowadzenia Prawa majątkowego do obrotu giełdowego do dnia dokonania blokady Praw majątkowych w związku z zamiarem umorzenia Świadcstwa Pochodzenia, z którego wynikają.
Termin przyjmowania zleceń dla transakcji pozasesyjnych	Okres od godz. 9:30 do godz. 13:30 w poniedziałek i we wtorek - zgodnie z Kalendarzem składania zleceń i notowań Praw majątkowych do Świadcstw Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii.
Data akceptacji zleceń dla transakcji pozasesyjnych	Poniedziałek i wtorek od godz. 13:30 - zgodnie z Kalendarzem składania zleceń i notowań Praw majątkowych do Świadcstw Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii.
Termin przyjmowania zleceń dla transakcji sesyjnych	Okres od godz. 9:30 w poniedziałek – do godz. 11:30 w środę i w piątek od godz. 9:30 do 11:30- zgodnie z Kalendarzem składania zleceń i notowań Praw majątkowych do Świadcstw Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii.
Termin sesji	Środa i piątek od godziny 11:31 do 13:15 - zgodnie z Kalendarzem składania zleceń i notowań Praw majątkowych do Świadcstw Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii.
Jednostka notowania	1 Prawo majątkowe
Sposób rozliczenia	Zmiana stanu posiadania Praw majątkowych na koncie ewidencyjnym w Rejestrze

Załącznik nr 3. Specyfikacja kontraktu na Prawa majątkowe dla energii wyprodukowanej w OZE, której okres produkcji rozpoczął się od dnia 1 marca 2009 r.

Kod	PMOZE_A
Przedmiot obrotu	Prawo majątkowe, które powstaje z chwilą wpisania Świadcstwa Pochodzenia do Rejestru.
Nominał	1 Prawo majątkowe odpowiada 1 kWh energii elektrycznej wynikającej ze Świadcstwa Pochodzenia wpisanego do Rejestru.
Kurs	Wyrażony jako 1 PLN/MWh z dokładnością do 1 grosza.
Wartość	Iloczyn Kursu i Nominału
Termin notowania	Okres od dnia wprowadzenia Prawa majątkowego do obrotu giełdowego do dnia dokonania blokady Praw majątkowych w związku z zamiarem umorzenia Świadcstwa Pochodzenia, z którego wynikają.
Termin przyjmowania zleceń dla transakcji pozasesyjnych	Okres od godz. 9:30 do godz. 13:30 w poniedziałek i we wtorek - zgodnie z Kalendarzem składania zleceń i notowań Praw majątkowych do Świadcstw Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii.
Data akceptacji zleceń dla transakcji pozasesyjnych	Poniedziałek i wtorek od godz. 13:30 - zgodnie z Kalendarzem składania zleceń i notowań Praw majątkowych do Świadcstw Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii.
Termin przyjmowania zleceń dla transakcji sesyjnych	Okres od godz. 9:30 w poniedziałek – do godz. 11:30 w środę i w piątek od godz. 9:30 do 11:30- zgodnie z Kalendarzem składania zleceń i notowań Praw majątkowych do Świadcstw Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii.
Termin sesji	Środa i piątek od godziny 11:31 do 13:15 - zgodnie z Kalendarzem składania zleceń i notowań Praw majątkowych do Świadcstw Pochodzenia dla energii wyprodukowanej w odnawialnych źródłach energii.
Jednostka notowania	1 Prawo majątkowe
Sposób rozliczenia	Zmiana stanu posiadania Praw majątkowych na koncie ewidencyjnym w Rejestrze

Załącznik nr 4. Formularz zgłoszenia zlecenia

(miejsce) (data)

Formularz zgłoszenia (potwierdzenia)* zlecenia:

Nazwa wystawiającego dokument:

Kod RŚP wystawiającego dokument:

Strona Sprzedająca

Nazwa Sprzedającego:

Kod RŚP Sprzedającego:

Strona Kupująca

Nazwa Kupującego:

Kod RŚP Kupującego:

Liczba Praw Majątkowych:

Cena:

Podpis maklera:

* niepotrzebne skreślić